

**5510 SAYILI KANUN GEREĞİNCE SİGORTALI SAYILANLAR, SAYILMAYANLAR,
SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI, KURUMA BİLDİRİLMESİ VE SONA ERMESİ HAKKINDA
TEBLİĞ
(28/9/2008 tarihli ve 27011 sayılı R.G.)**

III- SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI VE KURUMA BİLDİRİLMESİ

A- Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında hizmet akdine tabi sigortalı sayılanlar için sigortalılık, çalışmaya, mesleki eğitime veya zorunlu staja, başladıkları tarihten itibaren başlar. İşverenler, söz konusu sigortalıları bu tarihlerden önce örneği Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğiyle belirlenen sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmek zorundadır.

İşverenlerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalıları işe başlatmadan önce Kuruma bildirmesi gerekmektedir, aşağıda sayılan istisnai durumlarda Kurumun ilgili ünitesine yapılan bildirimler sigortalılık başlangıcından önce yapılmış sayılacaktır.

1) İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde işe başlatılacak sigortalılar için, en geç çalışmaya başlatıldığı gün,

2) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar ile Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verecek işyerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde çalışmaya başlayan sigortalılar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihe kadar,

3) Kamu idarelerince istihdam edilen 8/9/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde,

4) İlk işyerindeki çalışmasına ait sigortalı işe giriş bildirgesi Kuruma verilerek, tescil işlemi yapılmış olan sigortalının, naklen ve hizmet akdi sona ermeden aynı işverenin aynı ya da başka üniteye tescil edilmiş diğer işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yasal süresi dışında,

5) 5510 sayılı Kanunda belirtilen sürede Kuruma bildirilme imkanı olmamakla birlikte;

a) Maliye Bakanlığı vizesine bağlı olarak kamu idarelerinde çalışacak sigortalılar için vize işleminin gerçekleştirildiğine ilişkin yazının, ilgili kamu idaresine intikal ettiği günü izleyen ikinci iş günü sonuna kadar,

b) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu uyarınca özelleştirilen işyerlerinden diğer kamu kurum ve kuruluşlarına naklen atanan sözleşmeli veya kapsam dışı personelin nakledildikleri kamu idarelerinde işe başladıkları tarihi takip eden ikinci iş günü sonuna kadar,

Kuruma yapılan bildirimler de süresinde yapılmış sayılır.

Hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte 3308 sayılı Kanunda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında zorunlu staja tabi tutulan öğrencilerin bildirimleri, Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tabi tutulan öğrenciler için ise öğrenim gördükleri yüksek öğretim kurumlarınca yapılır.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıranlar tarafından Kuruma yapılacak bildirimler, Kurum ile işveren, kamu idareleri ile kurum ve kuruluşların internet ve elektronik alt yapısı oluşturuluncaya kadar kâğıt ortamında yürütülür. Adi posta veya kargo ile gönderilen veya Kuruma doğrudan verilen işe giriş bildirgelerinde, bildirgenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarih; taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta servisi olarak gönderilenlerde ise postaya verildiği tarih, bildirim tarihi olarak kabul edilir.

Sigortalı işe giriş bildirgesinin kâğıt ortamında Kuruma verilmesi halinde bildirge üç nüsha düzenlenir, Kurum evrak kaydından geçen bildirgenin bir nüshası sigortalıya verilmek diğer nüshası sigortalı dosyasında saklanmak üzere işverene verilir, bir nüshası da sigortalının dosyasında muhafaza edilmek üzere Kurumca saklanır. Belgenin e-sigorta yoluyla verilmesi halinde işverenler bilgisayarlarından alacakları Kurumca üretilmiş barkod numaralı çıktılarının bir nüshasını sigortalıya verir, bir nüshası da işverence sigortalı dosyasında saklanır.

B- Hizmet Akdine Tabi Çalışanların Sigortalı İşe Giriş Bildirgesinin E-Sigorta Yoluyla Bildirilmesi

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalıları çalıştıran işverenlerden aylık prim ve hizmet belgesini zorunlu olarak e-Sigorta yoluyla verenler;

1) 01/11/2008 tarihinden itibaren sigortalı tekrar işe giriş bildirgesini,

2) 01/12/2008 tarihinden itibaren ise sigortalı ilk işe giriş bildirgesini zorunlu olarak e-Sigorta yoluyla internet üzerinden vereceklerdir.

Aylık prim ve hizmet belgesini e-Sigorta yoluyla bildirme zorunluluğu olmayan işverenler sigortalı ilk ve tekrar sigortalı işe giriş bildirgesini kâğıt ortamında Kuruma verebilecekleri gibi e-Sigorta yoluyla da Kuruma bildireceklerdir.

C- Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanlar

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların sigortalılıkları, aşağıda belirtilen hallerden itibaren başlar.

1) Ticari kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların sigortalılıkları bu mükellefiyetlerinin başlangıç tarihi itibarıyla başlar ve bu tarih vergi dairelerince,

2) Gelir vergisinden muaf olanların sigortalılıkları, Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüklerine tescil tarihi itibarıyla başlar ve bu tarih Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüklerince,

3) Şirket ortaklarından;

a) Kollektif şirket, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ile donatma iştiraki ortaklarının sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihte başlar ve bu tarih, vergi dairelerince,

b) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının sigortalılıkları, yönetim kurulu üyeliğine seçildikleri tarihte başlar ve bu tarih, şirket yetkililerince,

c) Limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının sigortalılıkları şirketin ticaret siciline tescil edildiği tarihte başlar ve bu tarih, ticaret sicil memurluklarınca,

d) Limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarından hisse devri alan yeni ortaklarının sigortalılıkları ortaklar kurulunca devrin yapılmasına karar verildiği tarihte başlar. Bu tarih, ortaklar kurulu kararının, hisse devrine ilişkin tanzim edilen noter devir sözleşmesinin, devrin yapıldığının işlendiği pay defterinin birer sureti veya devir, ticaret sicil memurluğunca tescil edilmiş ise ticaret sicil gazetesinde ilan edildiği nüshasının ibraz edilmesi kaydıyla şirket yetkililerince,

4) Köy ve mahalle muhtarlarının sigortalılıkları, muhtar seçildikleri tarih itibarıyla başlar ve bu tarih il veya ilçe mülki amirliklerince,

Kuruma onbeş gün içinde bildirilir.

5) 6132 sayılı Kanuna tabi jokey ve antrenörlerin sigortalılıkları lisans belgesine istinaden fiilen çalışmaya başladıkları tarihte başlar. Bu tarih, kaydın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde Türkiye Jokey Kulübüncü Kuruma bildirilir.

6) 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan tarımsal faaliyette bulunanların sigortalılıkları, bağlı oldukları ziraat odalarınca veya kendilerince bir yıl içinde bildirilmesi halinde odaya kaydedildikleri tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise bildirim Kuruma yapıldığı tarihten başlar. Bu tarih, meslek kuruluşuna kayıtlarının yapıldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde ziraat odalarınca veya ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerince Kurumun ilgili ünitesine bildirilmek zorundadır.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar örneği Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ile belirlenen sigortalı işe giriş bildirgesi ile sigortalılık başlangıcından itibaren on beş gün içinde Kurumun ilgili ünitesine bildirim yapılır.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine tabi tarımsal faaliyette bulunan sigortalılardan Kanununun 6 ncı maddesinin (i) bendi kapsamına girmeleri nedeniyle sigortalılıkları sona erenlerden muafiyet şartlarının ortadan kalktığını, ziraat odalarından, ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerinden alacakları belge ile birlikte bir yıl içinde Kuruma bildirenlerin sigortalılıkları belgenin düzenlendiği tarihten, bu süreyi geçirenlerin sigortalılıkları ise bildirim Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten başlar. Bu tarih sigortalılarca ve ilgili kuruluşlarca Kuruma bildirilir.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan gelir vergisinden muaf olup, Kanununun 6 ncı maddesinin (k) bendi kapsamına girmeleri nedeniyle sigortalılıkları sona erenlerden muafiyet şartlarının ortadan kalktığını esnaf ve sanatkarlar odaları birliğinden alacakları belge ile birlikte 15 gün içerisinde Kuruma bildirenlerin sigortalılıkları, belgenin düzenlendiği tarihten, 15 günlük süreyi geçirenlerin ise, bildirim Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten itibaren başlar. Bu tarih sigortalılarca ve ilgili kuruluşlarca Kuruma bildirilir.

Muafiyet şartlarının ortadan kalktığına ilişkin olarak ilgili kuruluşlardan alınan belgenin adi posta veya kargo ile gönderilmesi halinde Kurum kayıtlarına intikal tarihi, taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta ile yapılan bildirimlerde postaya verilmiş tarihi Kuruma intikal tarihi olarak kabul edilir.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılarla ilgili bildirim yükümlülüğü bulunan kurum ve kuruluşlar, bildirimlerini merkez birimlerince yapmaları durumunda, bildirim zorunluluğu yerine getirilmiş sayılır. Kurum bildirimden itibaren bir ay içinde tescili yapılan kişilere, sigortalılık hak ve yükümlülüklerinin başladığını ve yaptığı işin iş kolu kodunu bildirir.

Adi posta yolu ile gönderilen veya Kuruma doğrudan verilen işe giriş bildirgelerinde, bildirgenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarih, taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta servisi olarak gönderilenlerde ise postaya verildiği tarih, bildirim tarihi olarak kabul edilir.

D- Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanların Sigortalı İşe Giriş Bildirgesinin E-Sigorta Yoluyla Bildirilmesi

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlardan, ticari kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar, kollektif şirket, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ile donatma iştiraki ortaklarının sigortalı ilk ve tekrar işe giriş bildirgesi Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından e-Sigorta yoluyla Kuruma bildirilir.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların Kuruma bildirilmesinde ilgili kurum ve kuruluşların, internet ve elektronik alt yapısı oluşturuluncaya kadar sigortalı ilk ve tekrar işe giriş bildirgesi kağıt ortamında alınır.

E-Kamu İdarelerinde Çalışanlar

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışanların sigortalılıkları, aşağıda belirtilen hallerden itibaren başlar.

- 1) Kamu idarelerinde ilk defa veya tekrar çalışmaya başlayanlar göreve başladıkları,
- 2) Harp okulları ile fakülte ve yüksek okullarda Türk Silahlı Kuvvetleri hesabına okuyanlar ile polis akademisi ile fakülte ve yüksek okullarda Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyanlar öğrenime başladıkları,
- 3) İkinci maddede belirtilen okullarda kendi hesabına okumakta iken Türk Silahlı Kuvvetleri veya Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya başlayanlar ise Türk Silahlı Kuvvetleri veya Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya başladıkları,

tarihten itibaren sigortalı sayılırlar ve bu tarihlerden itibaren on beş gün içinde Ek-1 deki sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma e-sigorta yoluyla bildirimleri yapılır.

Bunlardan, yer değiştirme suretiyle farklı işyerine atananlar ile bir kurumdan diğer kuruma naklen atanarak çalışmaya başlayanlar için sigortalı işe giriş bildirgesi verilir. Ancak, aynı kamu idaresinin farklı birimleri arasındaki naklen tayin ve görevlendirmelerde sigortalı tekrar işe giriş bildirgesi ile bildirim yapılmaz.

F- Sigortalıların Kendilerini Bildirmesi

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sayılan sigortalılar ile 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtilen tarımsal faaliyette bulunanlar faaliyetlerine başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde sigortalılıklarını sigortalı bildirim belgesi ile Kuruma bildirirler. Kurumun elektronik altyapısı oluşturulunca bildirimler internet ortamında da yapılır.

Bunlardan, 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sayılan sigortalıların kendini bildirmemesi aleyhine delil teşkil etmez.

Sigortalıların bildirimleri ile bu kişiler için işverenler ya da ilgili kuruluşlar tarafından yapılan bildirimlerde farklılık olması halinde yapılacak yazışmalar sonucunda farklılık giderilemezse, kontrol ve denetim sonucuna göre işlem yapılır.

G- Sosyal Güvenlik Sicil Numarası

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesine tabi sigortalılar Kuruma verilen ilk veya tekrar sigortalı işe giriş bildirelerine göre Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile bilgisayar ortamında tutulan tescil kütüğüne kayıt edilir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, aynı zamanda sigortalıların sosyal güvenlik sicil numaraları oluşturur. Sigortalıların tescil, hizmet ve her türlü bilgisayar kayıtları ile diğer sosyal sigorta işlemleri, sosyal güvenlik sicil numarası altında tutulur.

Yabancı uyruklulara Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne verilecek kimlik numaraları aynı zamanda bunlar için sosyal güvenlik sicil numarası olarak kullanılır.

Ğ- İşe Giriş Bildirgesi Düzenlenmeyecekler

5510 sayılı Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce sosyal güvenlik kurumlarına tescili yapılan ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sigortalılığı devam edenlerin sigortalıların eski tescil bilgileri, sosyal güvenlik sicil numarası altında güncellenerek Kanuna göre tescil işlemleri sonuçlandırılır. Bunlar için ayrıca sigortalı işe giriş bildirgesi talep edilmez.